

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

De excommunic. contenta in c. Vt periculosa, ne cleric. vel monac. in 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

hicationem incurrisse, poterit illam ad exemplum denunciare Collegio Monialium, quia talis monialis est ineligibilis ad officium Abbatissatus ut dicit Passer. de elect. c. 40. n. 77. & per denunciationem non tollitur Superioris libertas jubendi, nec aliis Monialibus, quin possint cum denunciata (preterquam in Divinis) communicare in necessariis pertinentibus ad communem usum Communitatis, Sayr. de censur. lib. 2. c. 14. num. 18. & 21. At si non juridicè de crimine, sed extrajudicialiter certitudine morali fama loquatur, tunc ex informata conscientia, & vigore facultatis Concilii, de qua supra in tit. de suspens. ad form. 6. eam à voce activa, & passiva suspendet, aliove modo omnino puniat: quia peccatum grave est.

De excommunic. contenta in c. ut periculosa ne cleric. vel monac. in 6.

EXCOMMUN. IV.

SUMMARIUM.

- 1 Referuntur verba c. ut periculosa, ne cleric. vel monac. in 6.
- 2 Omnes Religiosi, tam mares, quam feminæ tenentur assiduè deferre habitum Religionis.
- 3 Religiosus, vel Religiosa deponens habitum intra claustra, licet peccet, non tamen excommunicationem incurrit.
- 4 Religiosus, qui deponit habitum, ut ludat, fugiat, vel exeat à Claustro ad malum finem, vel illum occultat, an, & quando censuram textus incurrat, ostenditur.
- 5 Religiosus, qui habet indultum transseundi ad aliam Religionem, non potest transire ad laxiorem.
- 6 Superior Regularium, non potest concedere licentiam, ut Religiosus, habitum dimittat, vel occultè deferat.
- 7 Ordinarii locorum, non debent concedere licentiam Monialibus, ut recreationis gratia, habitum deponant professionis.

ADNOTATIONES.

IN hoc textu sic dicitur --- *Ut periculosa Religiosi evagandi materia subtrahatur distinctius inbibemus, ne de cætero aliquis quancumque Religionem tacitè, vel expressè professus, in scholis, vel alibi temere habitum Religionis suæ dimittat, &c. Si quis autem horum temerarius violator extiterit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto.*

Sub hac textus dispositione, & censura, comprehenduntur omnes Religiosi, sive Viri, sive feminæ, qui emiserunt tria vota substantialia in aliqua Religione approbata, ut inquit Passerin. de stat. hom. tom. 3. q. 189. art. 8. inspect. 3. n. 320. Religiosus enim professus, tenetur portare assidue habitum suæ professionis, & præsertim monialis, ut cavetur expressè in c. Sanctimonialis 24. dist. 23. & inc. vidua 20. q. 1. Don. prax. rer. reg. to. 1. p. 2. tr. 6. q. 5.

Ad hanc autem censuram incurrendam, non sufficit quælibet habitus dimissio, sed requiritur, quod sit temeraria, hoc est sine rationabili causa, & apta ad periculosè vagandum extrà Claustra, ut ex relatis verbis textus percipitur, & advertit quoque Donat. loco mox citato qu. 6. & 9. Et hinc est, quod Religiosus, seu Religiosa, qui vel quæ habitum Religionis intrà Claustra dimittit, etiam sine rationabili causa, licet peccet, aut graviter, aut leviter, juxta facti circumstantias, non possit juxta statuta Ordinis puniri, non tamen excommunicationem incurrit, quia cessat periculum vagationis: Donat. loco cit. q. 9. Passerin. de stat. hom. tom. 3. d. qu. 189. d. art. 8. insp. 3. n. 323.

Excusatur ulterius Religiosus Vir ab incurfu hujus censuræ, si habitum dimittat ut saltet, aut ludat, vel ad majorem delectationem in malo ad breve tempus, item si dimittit habitum, ut fugiat & recurrat ad Superiorem, quando est gravatus injustè: non tamen excusaretur si dimitteret habitum religionis, & alium assumeret, ut posset occultè à Claustro egredi ad malum finem, etiamsi esset ad breve tempus, quia talis dimissio est apta ad pessime vagandum: vel si non dimitteret,

zeret, temerè occultaret: nam licet occultatio physicè non sit dimissio habitus, tamen moraliter, & æquivalenter, & quantum ad effectum, quem lex prohibet, idem sunt habitum occultare, & dimittere, ut hæc probat *Passerin.* fuso calamo de more, loco citato n. 342. 348. & *seqq.* Qui autem haberet Indultum transseundi ad aliam Religionem, non posset habitum primæ Religionis dimittere, & transire ad laxiorem contrà dispositionem Concilii c. 19. *sess.* 25. aliàs ad hanc transiens nulliter faceret, ut censuit, *S. Cong. Concilii in Cajetana* 24. Martii 1703.

6 Quare est notandum, quod cum habitus dimissio secundum se, & ex genere suo sit prohibita de jure, Superior Religionis, non potest directè dare licentiam Religiosis dimittendi habitum extrà Monasterium, quia Prælati inferior Papa in jure communi non dispensat, *Passerin.* *ibid.* num. 358: imò *Concil. Trid.* c. 19. *sess.* 25. de regulari prohibet expressè, nè detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum Religionis.

7 Et ex his quoque inferitur, quod locorum Ordinarii, aliivè Prælati Regulares, non debent dare licentiam explicitam Monialibus subjectis, tempore bacchanalium dimittendi recreationis prætextu habitum Religiosum, & assumendi alium sæcularem præsertim Virilem, ut *S. Congreg. Episc. rescripsit Episcopo Ferrarisen.* 27. Aprilis 1604. licet enim aliquando tolerari possit, quod intrà Clausuram representetur aliqua Historia Sacra, & quod Moniales in ea agant personam fictam: hæc tamen permitti debent rarò, & conniventer, non tamen approbatione speciali, & individua, prout dixi de licentia deferendi sclopum venatorium respectu ad Clericos.

De excommunicat. contenta in Clem. 1. de sent. excom.

EXCOMM. V.

DE hac censura, quæ afficit etiam moniales interdictum violantes, ut dicit *Pelizar. de monial.* c. 8. qu. 14. nu. 22. actum fuit suprà in tit. de excom. ad form.

42. ideoque applicando activa passivis, ad ibi dicta recurrere.

De excommunicat. contenta in Extravag. Pauli II. Ambitosæ de reb. Eccles. non alienand.

EXCOMMUN. VI.

SUMMARIUM.

- 1 Referuntur verba Extravag. ambitiosæ de reb. Eccles. non alien.
- 2 Censura Extravag. ambitiosæ, non effugitur prætextu non usus.
- 3 Dicitur. Si quis masculinum, & femininum genus comprehendit.
- 4 Quæ dicuntur de Monachis, intelliguntur etiam de Monialibus, ubi materia eque convenit Mulieribus Religiosis.
- 5 Moniales subsunt pœnis latis jure communi contrà Regulares, aut Ecclesiasticos, nisi expressè exceptantur.

ADNOTATIONES.

Censura excommunicat. contenta in hac extravag. fertur his verbis -- Si quis autem contra hujus nostræ prohibitionis seriem de bonis, & rebus eisdem (idest Ecclesiarum, & Monasteriorum) quicquam alienare præsumpserit, alienatio, hypothecca, concessio, locatio, conductio, & infeudatio hujusmodi, nullius omninò sint roboris, vel momenti: & tam qui alienat, quam is, qui alienatas res, & bona prædicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat.

De hac egi *par. 2. tit. 14. ad form. 4.* ubi probatum remanet, quod ab illius incursum non excusat prætextus non usus extravagantis, & quod in praxi non absolvitur, nisi à Sede Apostolica, quamvis non sit reservata: quia hodiè alienantes non solum incurrunt hanc excommunicationem sed etiam aliam contentam in c. 11. *sess.* 22. de *ref. Conc. Trid.* quæ Papæ reservata est.

Hanc autem censuram incurrere etiam Moniales, si bona Monasterii alienent sine beneplacito, non dubitatur, tum quia.